

## **Overweging Kerstmorgen 25 december 2012**

Gereformeerde Kerk Loosdrecht

Ds. Stefan Dijkhuizen

*Genesis 1: 1-5 & Johannes 1: 1-5, 14*

### Overweging:

Lieve Kerstmensen,

'Kerst is thuiskomen...'

Dat is wat we dit jaar boven ons Kerstfeest willen zetten. En we sluiten ons daarin aan bij het landelijke thema van onze Protestantse Kerk in Nederland, waar deel van zijn.

Kerst is thuiskomen. Bij God, bij elkaar, in een stalletje. De kinderen en de leiding van de nevendienst zijn er maar wat druk mee geweest. We zien het prachtige resultaat hier voor in de kerk staan!

Maar wat is je thuis? En waar kun je nou thuiskomen?

En nog een stapje verder gedacht: Zou je Kerst kunnen zien als het feest waarop God misschien is thuisgekomen...?

Ik heb vandeweek een klein rondje gedaan. Langs verschillende huizen. Wie heeft waar zijn of haar thuis?

Wie het weet mag het zeggen...

Op dit feest wilde ik natuurlijk beginnen met degene van ons die al het vaakste Kerst heeft gevierd, al meer dan 90 keer...

En dan in wat een betere buurt...

Zeker als het om wonen gaat en je thuis voelen, is een goede buur beter dan een verre vriend...

Een volgend huis...

Als je soms even een thuis zoekt voor wat opvang, dan zit je hier goed...

En wat zullen deze mensen blij zijn dat ze met Kerst gewoon weer samen thuis zijn...

Inderdaad, je leest het gewoon van de gezichten af!

Maar soms kan dit je huis zijn voor een tijdje. En hoe kan een plek als de Beukenhof dan toch een plek worden waar je thuis is, ook al wil je daar natuurlijk liever helemaal niet zijn...?

Sommigen onder ons zijn druk om een nieuw, fijn thuis te vinden...

En kan dit je thuis zijn?

Voelt iedereen zich thuis hier vandaag, en niet alleen hier, sowieso in onze gemeente? Kunnen wij een thuis zijn voor anderen?

En kan dit een huis zijn?

Ik zal er zo nog iets over zeggen, maar God heeft ook wel iets met kamperen.

Maar hier moest ook worden gekampeerd. Het tentenkamp is er weliswaar niet meer, maar waar zijn de mensen gebleven...? Gelukkig stond er nog ergens een kerk leeg...

En tot slot; kan dit je thuis zijn? Niet een huis, maar een stal? Niet bij mensen, maar tussen de beesten, stro, en een voerbak...?

Wat maakt dat je ergens thuis kunt komen, of dat je je thuis voelt, dat weten we denk ik wel voor onszelf. Fijne mensen om je heen, een veilige, gezellige plek, iets voor jezelf.

Hoe ontzettend belangrijk is het om ergens een thuis te hebben. Als je bv. na een lange tijd weer thuis kan komen. Na een periode van ziekte, of revalidatie. Of door werk, of een missie in het buitenland. Of door een ruzie...

Met Kerst zoeken we elkaar op. We versieren ons huis, we nodigen familie of vrienden uit, of we gaan juist op bezoek bij een ander thuis.

Maar met Kerst kan het dan ook juist extra pijnlijk zijn. Als het huis wel versierd is, maar die ene ontbreekt. Als er niemand bij jou thuis komt of wil komen. Of, als je domweg geen huis meer hebt...

Wat betekent 'Kerst is thuiskomen', als je aan huis gekluisterd bent? Als de muren op je af komen...

Als er een ziekte in je huishoudt, of als een 'zieken'-huis jouw huis is? In zo'n huis wil toch niemand wonen.

Wat als jouw huis verwoest is? We hebben de puinhopen in Syrië op ons netvlies staan, net als de puinhopen van zoveel andere plaatsen. Wat is Kerst voor de Syriërs hier in Nederland, als dat 'andere thuis' zo onder vuur ligt? Ooit ook allemaal huizen met net als hier glimlachende mensen voor de voordeur.

Tot slot kan het ook nog zo zijn dat je je hier helemaal niet meer thuis voelt. Dat kan gaandeweg zijn gebeurd. Je voelt je niet meer aangesproken, het gaat niet over de dingen die jij belangrijk vindt. Of de huisgenoten hebben het er zo naar gemaakt.

Waar zou God dan thuis kunnen zijn..? Waar zou Hij nou thuis willen komen?

In de kerstnacht, en ook hier met de kinderen, heeft het kerstverhaal van Lucas weer geklonken. Daarin horen we hoe God een thuis vindt, in een stalletje. Ik heb dat gisteravond in de Sypekerk zo omschreven als dat God 'zich kwets-baart' in onze wereld.

God vindt blijkbaar een woning bij de beesten af, en hoe gezellig en romantisch haast de kerststalletjes in onze huizen ook zijn, die eerste echte kerststal, daar was het toch verdraaide koud, en vies. Maar die plek, dat onderkomen, koos God uit voor zijn geliefde kind. Voor een woonplaats onder mensen.

Op Kerstmorgen lezen we uit Johannes, die andere evangelist. Hij heeft voor een ander verhaal gekozen. Alhoewel, verhaal... het is eerder een gedicht, een lied.

Johannes heeft niet zozeer over een tijd en een plaats willen vertellen, Bethlehem, stal, herders. Maar hij heeft wel willen zoeken naar woorden, om dat grote geheim van de langverwachte Vredesvorst te omschrijven.

En je moet wel ziende blind zijn, en horende doof, om in zijn kerstevangelie, niet een refrein te zien en horen op dat andere oude boek, het begin van onze Bijbel, het boek Genesis.

'In het begin', zo beginnen ze beide. Maar zowel in het Hebreeuws als in het Grieks staat er eigenlijk 'in beginsel', 'in de eerste plaats'. Oftewel, let op, de kern van de zaak is dit: God staat aan het begin. En zijn allereerste woord is 'Licht', dat vind ik zelf zo mooi! - en die God wil niet alleen zijn.

De Joden noemen dat eerste boek met het scheppingsverhaal 'Beresjiet'. Dat is het allereerste woord van de Bijbel, en da's dus meteen de titel. Het staat ook in het Hebreeuws afgedrukt naast onze lezing in de liturgie. 'Beresjiet', 'in het begin', of beter dus, in beginsel, in principe is God schepper van hemel en aarde.

En de allereerste letter, want je leest van rechts naar links, is dan de Bet. Een letter als een huisje, en dat betekent 'ie ook, denk maar aan namen als Beth-lehem, 'huis van brood', of Beth-el, 'huis van God'.

En met enige verbeelding kun je in deze letter, die wat tussen een hiëroglief en ons letterschrift in zit, ook echt een huisje zien. Een bodem, een muur en een dak. De aarde moest in dat Scheppingsverhaal toch immers een plek worden waar het goed was, tof, om te wonen.

En zoals de rabbijnen uitleggen: Het huis waarin wij wonen, de Bijbel, deze aarde, daar moet je niet gaan vragen naar wat er allemaal onder, of achter of boven ons is. Je moet naar voren kijken, en luisteren wat er komt.

Vandaar ook de opening naar voren, in het lezen van rechts naar links. God wil wonen onder mensen, maar de blik is altijd naar voren, open naar de toekomst, open voor het Koninkrijk.

Vandaar ook dat het huis nooit gesloten mag zijn. En het bestaan, zeker dat van Israël, vaak meer nomadisch en als balling. Dat zou ons ook moeten behoeden om van ons huis een kluis of een vesting te maken, en om de kerk nooit een kerker te laten worden.

Sterker nog, ik zei al dat God ook wel iets met kamperen had. En Johannes had dat goed begrepen, want bij hem horen we zoveel eeuwen later dat het mensgeworden Woord bij ons woont, letterlijk 'zijn tent heeft opgeslagen'.

Voor Johannes is Jezus dus voor alles een refrein op de schepping. God zoekt een huis om te wonen. God zoekt mensen om onder hen te wonen, en alleen daar thuis te zijn.

God slaat zijn tentje op, want het leven is op weg zijn, altijd maar weer. En je bent en blijft gast op deze wereld. Maar Hij kan niet zonder ons...

Waar woont God dus? Het zou een vraag van ieder kind kunnen zijn. Maar in wezen is 'de hemel' zo'n verkeerd antwoord, want vanaf de eerste letter in de Bijbel gaat het over de aarde. Over mensen, over huizen en tuizen. Dat is dus Kerst.

Wat zullen dan dus anders doen dan goed om ons heen kijken? Goed te luisteren naar woorden die klinken, die mensen zeggen, die om ons roepen?

Wat zullen we anders doen deze Kerst, maar ook alle dagen, dan naar onze wereld te kijken als de plek waar God wil wonen?

Waar zullen we Hem zien en vinden? In welk huis? In welke huizen? In welke mensen? We hoeven echt niet ver te zoeken...

In glazen huizen op pleinen, waardoor zoveel mensen in beweging komen.

In lege kerken waar de pastoor is vervangen door wat wijkbewoners en mensen die het koud hebben maar hier niet mogen zijn.

In zieken- en verpleeghuizen, waar mensen bidden en hopen op herstel.

In puinhopen van kapotte huizen, maar waar mensen eendrachtig samenwerken en er weer bovenop komen.

Maar ook in jouw eigen huis. Waar dat ook staat, en hoe het ook is om daar te wonen. Laten we Kerst vieren met deze toffe gast. Hij voelt zich hier thuis.

Tot besluit een kinderlied dat we vaak in mijn vorige gemeente zongen, het zat deze week voortdurend in mijn hoofd:

'God zoekt de mensen, Hij wil wonen in ons als bron van licht en hoop.  
Hij zoekt bij ons zijn onderkomen, ons leven krijgt de vrije loop.  
God zoekt mensen, zoekt jou en mij, Hij vindt ons, en Hij maakt ons vrij.'

Het zal een gezegend Kerstfeest zijn. Amen.